

Sivil Düşün bir Avrupa Birliği programıdır.

AVRUPA BİRLİĞİ SİVİL DÜŞÜN PROGRAMI TEMEL KAVRAMLAR BELGESİ

İÇİNDEKİLER

1. Giriş	2
2. İlkeler	3
3. Başvuru Öncelikleri.....	4
4. Destek Başvurusu	6
5. Uygunluk Kontrolü.....	8
6. Uygulama.....	9

1. GİRİŞ

Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı, Türkiye’de sivil toplumun işbirliğine ve gelişimine katkı sunan hak temelli çalışmalarını ve örgütleri desteklemek üzere AB Türkiye Delegasyonu tarafından 2012 yılında uygulanmaya koyuldu.

Sivil Düşün’ün, zaman içerisinde Türkiye sivil toplumundan gelen geri bildirimlerle bugün aldığı şekilde pek çok kendine özgü kavram barındırmasının yanında kimi kavramların program kapsamında ifade ettiği anlamlar benzer programlardan ayrışabiliyor.

Bu nedenle, Sivil Düşün yararlanıcılarının ve Sivil Düşün’ü daha yakından tanımak isteyenlerin yararlanması için program kapsamında sık kullanılan kimi kavramların açıklandığı bu belgeyi hazırladık.

Sivil Düşün Teknik Destek Ekibi olarak, bu belgenin açıklayıcı ve yardımcı olacağını umuyoruz.

Katılımcılık, esneklik, şeffaflık ve kapsayıcılık olarak dört temel prensip üzerine uygulamaya konan program, çeşitli değişiklik ve düzenlemelerden geçerek bugünkü yapısına ulaştı.

2. İLKELER

KATILIMCILIK Sivil Düşün'ün tasarlanması esnasında sivil toplumla gerçekleştirilen danışma toplantıları, programın katılımcılık ilkesinin başlangıç noktası olarak görülebilir. Programın tasarlanmasından sonra da, 6 yıl içerisinde sivil toplumun farklı unsurlarından gelen pek çok geri bildirimle Sivil Düşün bugünkü halini aldı. Çeşitli tarihlerde gerçekleştirilen danışma, odak grup ve forum toplantılarında da Sivil Düşün yararlanıcıları gerek etkinliklerin tasarımının birlikte gerçekleştirilmesi, gerekse program içeriği önerileriyle farklı düzeylerde programın işleyişine katkıda bulunuyor.

ESNEKLİK Sivil Düşün kapsamında, destek dönemi süresince kesinti olmaksızın başvuru yapılabilmesi, esneklik açısından programın en önemli unsurunu oluşturuyor. Bunun yanında hibe programlarında sıklıkla karşılaşılan tüzel kişilik, bilgisayarda hazırlanmış veya İngilizce başvuru zorunluluğu, gibi koşullar da ortadan kaldırıldığı için Sivil Düşün sivil toplumun daha yaygın bir kesimine erişimi mümkün kılıyor, başvuruda bulunan örgütlerde ve aktivistlerde İngilizce bilme ve tüzel kişiliğe sahip olma şartı aramıyor, örgütlü olmayan bireylere destek sağlayabiliyor ve tüm bunları basitleştirilmiş başvuru formları üzerinden yapıyor. Program kapsamında, gerek başvuru gerçekleştirildikten sonra gerekse destek sağlanırken uygulama aşamasında bütçe ve faaliyetlerde gerekli görüldüğünde değişiklikler yapılabilir.

ŞEFFAFLIK Sivil Düşün kapsamında başvuru sahiplerinin, başvurularının sonuçlarına, uygunluk kontrolü uzmanlarının başvuruları hakkında yaptıkları yorumlara ve geri bildirimlere Sivil Düşün Bilgi Sistemi üzerinden ulaşmaları mümkün. Bunun yanında, onaylanan başvurulara ilişkin Sivil Düşün internet sitesi üzerinden yayımlanan bilgi ve haberler de, programın şeffaflık unsurunu destekliyor.

KAPSAYICILIK Sivil toplumun var olan farklı aktörlerini kapsayacak bir yaklaşım sağlayabilmek adına, Sivil Düşün'ün uygun yararlanıcıları arasında aktivistler, tüzel kişiliği olmayan ağlar/platformlar, inisiyatifler ve örgütler de yer alıyor. Bunun yanında, Sivil Düşün desteklerinin kapsamı içerisinde bölgesel bir kısıt bulunmaması ve daha az destek sağlanan çalışma alanlarına ve illere/bölgelere yönelik ek bilgilendirme ve eğitim çalışmaları da yine programın daha kapsayıcı olması yönündeki yaklaşımının birer parçası. Dezavantajlı grupların etkinliklere katılımının desteklenmesi, etkinliklerde çocuklu ailelere yönelik düzenlemeler yapılması da kapsayıcılık çerçevesinde uygulanıyor.

3. BAŞVURU ÖNCELİKLERİ

HAK TEMELLİ YAKLAŞIM Sivil Düşün'ün 2014 yılında düzenlenen 1. Danışma Kurulu içerisinde yapılan tartışmaların da bir çıktısı olarak hak temelli yaklaşım “uluslararası ve yerel sözleşme ve bildirimlerle belirlenmiş ve uzlaşmış evrensel hak ve özgürlükleri gözetilen yaklaşım” olarak tanımlanabilir. Hak temelli yaklaşım, evrensel olarak kabul gören hakları, bu haklar arasında nicelik ve nitelik bakımından herhangi bir hiyerarşi koymadan kapsar. Söz konusu haklar arasında, bir insanın onurlu bir yaşam sürmesi için sahip olması gereken asgari hak ve özgürlükler ile çevre ve hayvan hakları sayılabilir. Sivil Düşün, hak temelli çalışmaları tanımlarken Türkiye’de yasalar ile güvence altına alınmış haklar ile birlikte Türkiye’nin imzacısı olduğu Uluslararası Sözleşmeler çerçevesindeki Türkiye’nin yükümlülüklerini göz önüne alır. Bu sözleşmelere örnek olarak “Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi” ile “Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Uluslararası Sözleşmesi” verilebilir.

Ulusal ve uluslararası anlaşmalarla tanınan pek çok hak bugün bilinmiyor, kullanılmıyor, ihlal ediliyor veya bu haklardan yararlanılmıyor. Hak temelli yaklaşım, henüz hak olarak tanımlanmayan bir konunun tanınması için yürütülecek **lobi** ve **savunuculuk** çalışmalarından, mevcut tanınan ve yerleşik bir haktan mahrum kalanlara yönelik oluşturulacak ve gerçekleştirilecek acil eylem planlarına kadar, hak alanlarının tüm açılardan geliştirilmesine yönelik bütün tutum ve çalışmaları kapsar.

Bu anlamı ile hak temelli yaklaşımlar hizmet temelli çalışmalardan ayrılır. Örneğin, çocukların eğitime erişim haklarını desteklemek amacıyla devletin sunduğu eğitim hizmetlerinin dışında çocuklara yönelik kurslar açmak “hizmet temelli çalışma” kapsamına girerken, çocukların ücretsiz ve eşit eğitime erişimleri önündeki engelleri kaldıracak öneriler geliştirmek, kamu kurumlarını ve halkı eğitime erişim önündeki engeller konusunda bilgilendirmek, eğitim hizmetlerinin iyileştirilmesine yönelik savunuculuk faaliyetlerinde bulunmak “hak temelli çalışma”lar kapsamında değerlendirilir.

Sivil Düşün kapsamında desteklenen sivil toplum örgütlerinin (STÖ) hak temelli örgütler olması gibi bir zorunluluk olmamasıyla birlikte, program kapsamında desteklenen ve yürütülen çalışmaların hak temelli bir yaklaşımla kurgulanmış olması gerekir.

SİVİL TOPLUM KATKISI Sivil Düşün kapsamında desteklenen çalışmalara ilişkin öncelikli olan bir diğer temel kriter de, yürütülecek olan çalışmanın Türkiye’de sivil topluma **ağ kurma, kapasite geliştirme, sürdürülebilirlik, farkındalık yaratma** ve **deneyim paylaşımı** gibi açılardan katkı sağlıyor olmasıdır. Bu nedenle, örneğin, salt akademik ya da hizmet temelli çalışmalar her ne kadar çok önemli ve değerli olsalar veya içerikleri itibarıyla ne kadar nitelikli olsalar da, Sivil Düşün’ün desteklemeyi hedeflediği çalışmalar arasında yer almazlar.

PROGRAM ÖNCELİKLERİ Sivil Düşün'ün birtakım öncelikleri bulunur ve Sivil Düşün sağladığı desteklerde bu önceliklerle örtüşmesine önem verir. Bu öncelikler şunlardır:

- STÖ'lerin ve aktivistlerin savunuculuk ve izleme kapasitelerinin gelişmesi,
- STÖ'lerin ve aktivistlerin örgütlenme ve finansal kapasitelerinin gelişmesi,
- STÖ'lerin ve aktivistlerin farkındalık artırma faaliyetleriyle hedef kitlelerine/sivil topluma erişim kapasitelerinin gelişmesi,
- Türkiye'de bulunan sivil toplum aktörleri ile AB, IPA (Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı) ve ENI (Avrupa Komşuluk Aracı) ülkeleri arasında ve Türkiye'deki sivil toplum aktörlerinin kendi arasında ağ oluşturma olanaklarının ve işbirliğinin gelişmesi,
- STÖ'lerin ve aktivistlerin hak temelli çalışmalarının görünürlüğü ve kamuoyu desteğinin artması,
- AB'nin sivil topluma ve temel haklara desteğinin medyada ve toplumda görünürlüğünün artması.

DEZAVANTAJLI GRUPLAR/BÖLGELER Kendilerine özgü nitelikleri nedeniyle toplumda geri plana itilen, gelişmeleri engellenen ya da yalnızca desteklenmeyen veya mevcut olanaklardan adil şekilde yararlanamayan gruplar/bölgeler, "dezavantajlı" olarak adlandırılır. Sivil Düşün'ün önceliklerinden birisi, dezavantajlı gruplar/bölgeler için ek olanaklar sağlamaktır ve program süresince bunu gerçekleştirmeye yönelik birtakım önlemler alınır.

4. DESTEK BAŞVURUSU

SİVİL DÜŞÜN BİLGİ SİSTEMİ Sivil Düşün Bilgi Sistemi, Yardım Masası, başvuru, uygunluk kontrolü ve başvuru sahipleri ile haberleşme ve iletişim süreçlerinin yürütüldüğü çevrimiçi sistemdir. Kullanabilmek için üyelik gerektiren sisteme üye olan aktivistler veya STÖ temsilcileri, sistem üzerinden ihtiyaç duydukları kategoride başvuruda bulunabilir, başvurularının uygunluk kontrolünün ne aşamada olduğunu görebilir, Teknik Destek Ekibi'yle iletişim kurabilir, sorularını veya taleplerini iletebilir ya da uygunluk kontrolünün sonuçlanmasının ardından başvurularına ilişkin uzman geribildirimlerine erişebilirler.

BAŞVURU FORMU Sivil Düşün web sitesi ve Bilgi Sistemi içerisinde yer alan, başvurunun iletilmesi için doldurulması gereken formdur. Başvuru sahibinin iletişim bilgileri gibi birtakım temel bilgilerin (20 başlık) yanında başvurunun konusunun açıklanması gereken toplam 15 soru ile bütçeden oluşur.

BAŞVURU, DESTEK VE ÇALIŞMA Sivil Düşün desteğiyle bugüne kadar pek çok aktivist ve STÖ hak temelli çalışmalar hayata geçirmiştir. Sivil Düşün bir hibe programı olmadığı ve aynî destek sağlıyor olduğu için bütüncül projeler değil, tekil veya daha küçük çalışmalar için başvuruda bulunulabilir. Bu nedenle, Sivil Düşün kapsamında yürütülen faaliyetler **“proje”** değil **“çalışma”** olarak adlandırılır.

AYNÎ DESTEK Sivil Düşün desteği, benzer programlardan farklı olarak nakdî değil, aynî olarak gerçekleşir. Bu nedenle başvurusu uygun bulunan bir aktivist veya STÖ'ye herhangi bir para transferi yapılmamakta, ihtiyaç duyduğu harcama kalemlerine ilişkin gerekli tutarlar doğrudan Teknik Destek Ekibi tarafından ilgili üçüncü taraflara ve tedarikçiye ödenir. Bununla birlikte, destek alan kişinin veya örgütün, hizmet alımına ilişkin izlemesi gereken birtakım kurallar bulunur. Bu kurallar Uygulama Rehberi'nde ayrıntılı olarak açıklanır.

UYGULAMA DÖNEMİ Uygunluk kontrolünün ardından uygun bulunan ve desteklenen çalışmalar için uygulama süreci başlar. Uygulama dönemi, başvurunun uygun bulunması ile çalışmanın tüm faaliyetleri, bütçe işlemleri, raporları ve izleme değerlendirme süreci ile birlikte sonlanmasının arasında kalan dönemdir. Uygulama döneminde Teknik Destek Ekibi'yle telefon veya ofis görüşmesi yapmak ya da Bilgi Sistemi üzerinden iletişim kurmak; gerekli durumlarda ise başvuru formu ile bütçede değişiklik yapılması mümkündür.

SİVİL TOPLUM AKTÖRLERİ

Türkiye’de sivil toplumda oldukça geniş yelpazede deneyime sahip, mahalle veya sokak ölçeğinden uluslararası ölçeğe kadar farklı düzeylerde çalışan pek çok STÖ ve aktivist bulunur. Sivil Düşün’ü başka pek çok benzer programdan ayıştıran bir özelliği, uyguladığı aynî destek mekanizması sayesinde program çerçevesinde “aktivist” olarak anılan sivil toplumdaki aktif bireylere ve tüzel kişiliği olmayan STÖ’lere de destek sağlayabiliyor olmasıdır. Dolayısıyla, bunlarla sınırlı olmamakla birlikte bireyler, tüzel kişiliği bulunmayan ağlar/platformlar veya inisiyatifler, baroların farklı hak alanlarında çalışan komisyonları, sendikalar, hak temelli kooperatifler, kâr amacı gütmeyen şirketler ve üniversitelerin hak alanlarında çalışan sivil toplumla bağlantılı birimleri gibi pek çok yapı program kapsamında destek almaya uygun yapılardır.

SİVİL DÜŞÜN YARDIM MASASI

Sivil Düşün Yardım Masası, sivil toplum örgütleri ve aktivistlerin Sivil Düşün Bilgi Sistemi, destek kategorileri, uygun bütçe kalemleri, başvuru rehberi, başvuru formu soruları, başvuru içeriği oluşturma, uygunluk kontrolü kriterleri ve uygulama rehberi hakkındaki sorularına yanıt bulabileceği bir destek mekanizmasıdır. E-posta yoluyla, haftanın belirli günleri ve saatlerinde telefonla veya doğrudan ofiste yüz yüze görüşme talebi ile yardım masasından Sivil Düşün’e ilişkin bilgi ve destek almak mümkündür.

5. UYGUNLUK KONTROLÜ

UYGUNLUK KONTROLÜ Sivil Düşün'e iletilen her başvuru, Teknik Destek Ekibi'nde yer almayan bağımsız uzmanlar ve sonrasında Teknik Destek Ekibi tarafından uygunluk kontrolünden geçirilerek başvurunun, başvuru rehberinde ve uygunluk kontrolü formunda belirtilen kriterler çerçevesinde programa uygunluğu değerlendirilir. Karşılaştırma ve önceliklendirmenin yer almadığı uygunluk kontrolü sürecinde “**ilk gelen destek alır**” kuralı gereği, gelen başvurular tarih sırasıyla uygunluk kontrolünden geçirilir. Programa uygun bulunan başvurular mevcut kaynak ve Teknik Destek Ekibi'nin uygulama kapasitesi imkân verdiği sürece desteklenir. Başvurunun, uygunluk kontrolünün hangi aşamasında olduğu **Bilgi Sistemi** üzerinden takip edilebilir.

“İLK GELEN DESTEK ALIR” Diğer pek çok programdan farklı olarak, Sivil Düşün kapsamında başvurular sürekli açıktır ve ayrılan kaynağın uygunluğuna göre programın bitiş tarihinin dışında bir başvuru son tarihi yoktur. Bunun yanında, gelen başvurulara dönük bir puanlama ya da başvurular arasında puana veya önceliğe dayalı bir sıralama mekanizması bulunmaz. Dolayısıyla, Sivil Düşün'e iletilen başvurular, “ilk gelen destek alır” kuralı uyarınca Teknik Destek Ekibi'ne ulaşma tarihine göre sıralanarak, bu sıraya göre uygunluk kontrolünden geçirilir.

FIYAT/FAYDA İLİŞKİSİ Bir bakıma bütçenin verimliliğini ifade eden fiyat/fayda ilişkisi, önerilen çalışmada, hedeflenen çıktılara ulaşmak için gerekli bütçenin ne kadar uygun/yeterli olduğunu ifade eder. Gerçekleştirilecek çalışmaya uygun tutarda bütçe talep edilen çalışmalar fiyat/fayda ilişkisi açısından daha güçlüyken, hedeflenen sonuca ulaşmak için çok yüksek bütçe talep edilen çalışmalar fiyat/fayda açısından zayıf olarak değerlendirilir. Bu noktada dikkat edilmesi gereken, bütçenin “çok düşük” olmasından çok, “gerçekçi” olmasıdır.

UYGULANABİLİRLİK Uygunluk kontrolü esnasında bağımsız uygunluk kontrolü uzmanları tarafından dikkate alınan konulardan birisi de, önerilen çalışmanın uygulanabilirliğidir. Uygulanabilirlik çerçevesinde, önerilen çalışmanın ne ölçüde gerçekçi olduğu, planlanan faaliyetlerle beklenen çıktılar/sonuçların ne kadar örtüştüğü ve uyumlu olduğu, çalışmayı öneren aktivistin/STÖ'nün bunları yapmaya dönük bilgisi ve altyapısı (**uygulama kapasitesi**) dikkate alınır.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK Sivil Düşün, diğer pek çok hibe ve destek programında olduğu gibi, desteklediği örgütlerin ve çalışmaların zaman içerisinde sürdürülebilir kılınmasını hedefler. Bir STÖ'nün sürdürülebilirliği, örgütün kendi kaynağını yaratabilir duruma gelmesi veya finansal kapasitesinin yükselmesi, çalışmalarının devamını alternatif kaynaklardan fonlayabilmesi, insan kaynağı ve kapasitesi açısından güçlenmesi gibi çeşitli açılardan süreklilik arz eder hale gelmesini içerir. Bu nedenle, tekrarlayan çalışmaların desteklenmesi Sivil Düşün'ün önceliklerinden değildir.

6. UYGULAMA

GÖRÜNÜRLÜK Sivil Düşün desteklerinin daha fazla aktivist/STÖ tarafından bilinmesi ve erişilebilmesi için, desteklenen çalışmalar kapsamında üretilen tüm basılı ve dijital malzemelerde Sivil Düşün logosu ve AB logosunun kullanılması ön koşuldur. Görünürlük Kuralları belgesinde de bulabileceğiniz kuralların, Sivil Düşün desteğiyle gerçekleştirilen etkinliklerde veya yapılan basımlarda gözetilmesi gerekir. Kurallara ilişkin esneklik gerektiren durumlarda **Teknik Destek Ekibi**'yle görüşülebilir.

HAREKETLİLİK VE AĞ OLUŞTURMA Sivil Düşün'ün kurgulanması aşamasında gerçekleştirilen danışma toplantılarında ortaya çıkan en önemli ihtiyaçlardan biri hareketlilik ve ağ oluşturma desteğiydi. Uluslararası ağlar/platformlar ve Türkiye içerisinde farklı STÖ'ler ve aktivistler arasında ağ oluşturma ve savunuculuk çalışmalarını desteklemek üzere Sivil Düşün destekleri arasında Hareketlilik ve Ağ Oluşturma Destek Kategorisi bu sebeple bulunur. Ağ kurma çalışmaları, başka aktivistler/STÖ'ler ile işbirliğini geliştirme, deneyim paylaşımı, iş gölgeleme, çalışma ziyareti gibi amaçlarla hareketlilik faaliyetinde bulunma anlamına gelir. Yurt içinde veya yurt dışına gerçekleştirilecek bir ziyaret ya da aktivistleri/STÖ temsilcilerini ziyaretçi olarak ağırlamak, hareketlilik çerçevesinde gerçekleştirilen temel faaliyetlerdir.

SAVUNUCULUK VE LOBİ **Savunuculuk**, birtakım hakların korunmasını, geliştirilmesini, yaygınlaştırılmasını veya ihlallerinin önlenmesini hedefleyerek yapılan tüm çalışmaları kapsar. **Kampanyalar aracılığı ile farkındalık yaratmak, araştırmalar ve bulgular ortaya koymak**, mevcut yasa yapım süreçlerini takip ederek raporlar hazırlamak, bu raporları kamu kurumları ve kamuoyu ile paylaşarak kamuoyu oluşturmak savunuculuk faaliyetlerine birkaç örnek olarak verilebilir. Bunun yanında, savunuculuk faaliyetlerinin bir alt başlığı olarak **lobi faaliyetleri** ise daha çok karar mekanizmalarına ve karar vericilere etki etmeyi hedefleyen, çok zaman kamu kurumlarıyla veya parlamentoyla doğrudan ya da dolaylı teması ya da işbirliğini gerektiren faaliyetlerdir.

ANAAKIMLAŞTIRMA Birtakım hak alanlarına ilişkin farkındalığın yükselmesini ve daha fazla kişinin/örgütün ilgili konuda hassasiyet göstermesini hedefler. Cinsiyet eşitliğinin, çocuk haklarının, ekolojik sürdürülebilirliğin veya hayvan haklarının (ve diğer pek çok alanın/konunun) anaakımlaştırılması, hangi alanda olursa olsun yürütülen tüm çalışmaların olabildiğince bu konulara da dikkat edilerek yürütülmesi anlamına gelir.

İŞBİRLİĞİ GELİŞTİRME Yürütülecek çalışmalar kapsamında gerçekleştirilebilecek bir dizi işbirliği olanağı bulunur. Gerek ağ kurma çalışmaları, gerekse yürütülecek olan başka çalışmalarda sivil toplumun kendi içerisinde, kamu kurumlarıyla veya özel sektörle gerçekleştireceği işbirlikleri, elde edilecek sonuçları çok daha güçlü/etkili kılacaktır:

- **Kamu sektörü - sivil toplum işbirliği:** Kamu kurumlarıyla birlikte yapılacak çalışmalar, bunlarla sınırlı olmamakla birlikte kapasite geliştirme, anaakımlaştırma, farkındalık yaratma veya lobi çalışmalarını içerebilir.

- **Özel sektör - sivil toplum işbirliği:** Özel sektörle yapılacak çalışmalar, bunlarla sınırlı olmamakla birlikte kurumsal sosyal sorumluluk, kapasite geliştirme, kaynak yaratma gibi çeşitli çalışmaları içerebilir.
- **Sivil toplum - sivil toplum işbirliği:** STÖ'lerin ya da aktivistlerin örgütlenmeye, ağ kurmaya ya da bir çatı örgüt oluşturmaya dönük çalışmaları ile deneyim paylaşımını, ortak lobiyi hedefleyen çalışmaları bu kapsamda değerlendirilebilir. Yalnızca bunlarla sınırlı olmayan sivil toplum - sivil toplum işbirliği, Türkiye'de sivil toplumun kendi içerisinde örgütlenmesinin önünde de önemli bir fırsat olarak yer alır.

TEKNİK DESTEK EKİBİ Sivil Düşün'ün uygulanması ile STÖ'ler ve aktivistlerle işbirliği içerisinde çalışmaların desteklenmesi için AB Türkiye Delegasyonu tarafından programın yürütücülüğünü üstlenen ekidir. Teknik Destek Ekibi, AB Türkiye Delegasyonu ve bağımsız danışmanlık firmalarından oluşan bir konsorsiyum arasında imzalanan servis sözleşmesi çerçevesinde lider danışmanlık firması tarafından oluşturulur. Teknik Destek Ekibi programın alt yapısının oluşturulması, ilgili program belgelerinin geliştirilmesi, başvuruların alınması, uygunluk kontrollerinin yapılması, uygulamaların yürütülmesi, desteklenen çalışmaların izlenmesi, etkinliklerin (Sivil Toplum Forumu, kampanyalar, eğitimler, bilgilendirme toplantıları, vb.) düzenlenmesi ve iletişim çalışmalarının yürütülmesinden sorumludur.

TABAN ÖRGÜTLERİ Yerel ölçekte çalışan, kapasitesi düşük, yeni kurulmuş ve/veya **öz örgütlenme** şeklinde oluşan örgütler taban örgütü kapsamına girebilir. Doğrudan kendi haklarının savunuculuğu ve/veya iyileştirilmesi çerçevesinde örgütlenmiş ve faaliyet gösteren örgütler olarak tanımlanabilir. Örneğin, LGBTI+ bireyler tarafından kurulan bir LGBTI+ derneği veya kendi mahallesinde yaşanan bir barınma hakkı ihlaliyle mücadele eden örgütlü mahalleli topluluğu öz örgütlenme olarak adlandırılabilir.

YEREL ÖRGÜTLER Belirli bir ilde ya da bölgede kurulmuş, doğrudan içinde bulunduğu ilin/bölgenin sorunlarına çözüm üretmek ve/veya insani ya da kırsal kalkınmasına katkı sunmak üzere faaliyet gösteren STÖ'ler olarak tanımlanabilir.